

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਨਾਰੰਗ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰਸ — ਜਵਾਬਦੇਹ

2014 ਦਾ CWP ਨੰ. 7135

28 ਜਨਵਰੀ 2016

ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940—S.26A—ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ—ਦੀ ਸਪਲਾਈ—ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੈਮਿਸਟ ਅਤੇ ਡਰੱਗਿਸਟ, ਨੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ/ਕੌਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ/ਸੈਕਸ਼ਨ 26 ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ 17.01.2014 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ/ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਬਲਕ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ API ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਹਨ - ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜੋਖਮ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ, ਦੁਧਾਰੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਘੱਟ, ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਦਰ 'ਤੇ ਵਰਤੋਂ-ਦੁੱਧ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ-ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ-ਡਰੱਗ ਦਾ ਇਲਾਜ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ- ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ-ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੋਲ ਇਪਗਡ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਨ-ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ- ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ , ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੈਮਿਸਟ ਅਤੇ ਡਰੱਗਿਸਟ, ਨੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਐਕਟ") ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ 17.01.2014 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ/ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ/ਸਮੱਗਰੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ "API") ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਲਕ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਿਰਫ ਉਹਨਾਂ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ API ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ, ਜੋ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945 (ਥੋੜ੍ਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ) ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਹਨ। "ਨਿਯਮ") ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪਾਠ, ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“GSR 29 (E)- ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਰੱਗ

ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਦੀ ਕੁਝ ਮੈਡੀਕਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਚਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ, ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਹੇਠਾਂ, ਉਕਤ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਥਾਤ:

-

1. ਬਲਕ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਿਰਫ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ।
2. ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਿਰਫ ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਵੇਚੇ ਜਾਣਗੇ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।"

(ਪਰਾ 1)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ-H ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ 382 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਨੁਸਖੇ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 65(2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਬੇਕ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਸਖੇ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 97(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਗੋਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ H ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰ ਨੂੰ Rx ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲੇਬਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ:-

"ਸ਼ਿਡਿਊਲ ਐਚ ਡਰੱਗ ਚੇਤਾਵਨੀ: ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਸਖੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"

(ਪਰਾ ੨)

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ, ਇਹ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ "ਜਾਂ" ਹੈ ਨਾ ਕਿ "ਅਤੇ" ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਖਤਰੇ

OTHERS (*Baksh, Kumar, Jain, J.*)
ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਉਸ ਨਾਲ ਪੈਦਾਰਥ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ.
(ਪਰਾ 17)

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਵੀ ਵਿਸਥਾਰ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡੋਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿਕਿਤਸਕ ਮੁੱਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਹਾਈਪੋ ਟੈਂਨੀਸਿਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਲੈਸੈਂਟਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਬਲਕ ਡਰੱਗ (API) ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਿਮ ਡਰੱਗ ਫਾਰਮੂਲੇ/ਟੀਕੇ ਤੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, API ਦੇ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(ਪਰਾ 18)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਵਕੀਲ ਅਕਸ਼ੈ ਜੈਨ ।

ਵਿਵੇਕ ਸਿੰਗਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਯੂ.ਓ.ਆਈ.

ਰਾਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ, ਜੇ.

(1) ਪਟੀਸ਼ਨਰ, ਇੱਕ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕੈਮਿਸਟ ਅਤੇ ਡਰੱਗਿਸਟ, ਨੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ 17.01.2014 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਐਕਟ") ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੀ/ਸਪਲਾਈ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ/ਸਮੱਗਰੀ (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "API") ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਲਕ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ API ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ (ਛੋਟੇ ਲਈ "ਨਿਯਮ ") ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ। ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦਾ ਪਾਠ, ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

“GSR 29 (E)- ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਡਰੱਗ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਦੀ ਕੁਝ ਮੈਡੀਕਲ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਚਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ;

ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੈ।

ਇਸ ਲਈ ਹੁਣ, ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਦੀ

ਧਾਰਾ 26-ਏ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਡਰੱਗਜ਼

ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਨੂੰ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੇਠਾਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਅਰਥਾਤ: -

1. ਬਲਕ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕਰਨਗੇ ਐਕਟਿਵ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਸਿਰਫ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਕਤ ਦਵਾਈ ਦੇ ਫਾਰਮੂਲੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਰੇ।
2. ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਸਿਰਫ ਪਸ਼ੂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ।"

(2) ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਇੱਕ ਨੁਸਖੇ ਵਾਲੀ ਦਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸੂਚੀ-H ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਨੰਬਰ 382 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 65(2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਪਲਾਈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਥੋਕ ਵਪਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਸਖੇ 'ਤੇ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਫਾਰਮਾਸਿਸਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਜੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 97(1)(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਗੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚੀ H ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇੱਕ ਦਵਾਈ ਦੇ ਕੰਟੇਨਰ ਨੂੰ Rx ਚਿੰਨ੍ਹ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਲੇਬਲ ਦੇ ਖੱਬੇ ਉੱਪਰਲੇ ਕੋਨੇ 'ਤੇ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਾਲ ਲੇਬਲ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ਬਦ:-

"ਸ਼ਡਿਊਲ ਐਚ ਡਰੱਗ ਚੇਤਾਵਨੀ: ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਸਖੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਚੁਨ ਦੁਆਰਾ ਵੇਚਿਆ ਜਾਵੇਗਾ"

(3) ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 26-ਏ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਕੇ, ਇਸਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਤੋਂ ਫਾਰਮੂਲੇ/ਟੀਕੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ API (ਬਲਕ ਡਰੱਗ) ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੀ ਲੜੀ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਹੈ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਨ ਲਈ, "ਸਰਗਰਮ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਬਲਕ ਡਰੱਗ" (API) ਅਤੇ "ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਜਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ "ਸਰਗਰਮ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਬਲਕ ਡਰੱਗ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਡਰੱਗ ਪ੍ਰਾਈਸ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ, 2013 (ਛੋਟੇ "ਕੀਮਤ ਕੰਟਰੋਲ ਆਰਡਰ" ਲਈ) ਦੀ ਧਾਰਾ 2(ਬੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। :-

" ਸਰਗਰਮ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਸਮੱਗਰੀ ਜਾਂ ਬਲਕ ਡਰੱਗ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕੋਈ

OTHERS (*Rakesh Kumar Jain, Jn*)

ਵੀ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ, ਰਸਾਇਣਕ, ਜੈਵਿਕ ਜਾਂ ਪੌਦੇ ਉਤਪਾਦ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਪਦੰਡਾਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਇਸ ਦੇ ਲੂਣ, ਐਸਟਰ, ਆਈਸੋਮਰ, ਐਨਾਲਾਗ ਅਤੇ ਡੈਰੀਵੇਟਿਵਜ਼ ਸਮੇਤ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਮੱਗਰੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ;”

(5) ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਲ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਰਡਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(i) "ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ" ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

" ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਏਡਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਵਾਈਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਦਵਾਈ, ਬਿਮਾਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਇਲਾਜ, ਘਟਾਉਣ ਜਾਂ ਰੋਕਥਾਮ ਲਈ ਅੰਦਰੂਨੀ ਜਾਂ ਬਾਹਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਅਤੇ, ਪਰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ-

- (i) ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਯੁਰਵੈਦਿਕ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਦਵਾਈ (ਸਿਧਾ ਸਮੇਤ) ਜਾਂ ਯੂਨਾਨੀ (ਤਿੱਬ) ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਣਾਲੀਆਂ;
- (ii) ਦਵਾਈ ਦੀ ਹੋਮਿਓਪੈਥਿਕ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਦਵਾਈ; ਅਤੇ
- (iii) ਕੋਈ ਵੀ ਪਦਾਰਥ ਜਿਸ 'ਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 (1940 ਦਾ 23) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ;

(6) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ, ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਵੀ ਇੱਥੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“26 ਏ. ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ। - ਇਸ ਅਧਿਆਇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਲਾਜ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮਿਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਓ।

(7) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26A ਦੀਆਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਿਭਾਜਨ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ: -

1. ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ;
2. ਇਹ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ:

- a. ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਜੋਖਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ, ਜਾਂ
- b. ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ
- c. ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਅਤੇ

3. ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ।

(8) ਇਹ ਦੱਸਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਵਾਇਰਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਈ. ਮਰਕ (ਇੰਡੀਆ) ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ¹, ਜਿਸ ਵਿਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ:-

“18. ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿਹੜੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਖਤਰਨਾਕ ਜਾਂ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਪਚਾਰਕ ਉਚਿਤ ਹੋਣ ਦੇ ਹੋਣ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ, ਵੇਚਣ ਜਾਂ ਵੰਡਣ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾਯੋਗ ਉਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਜਬ ਪਾਬੰਦੀ ਹੈ। ਦਰਅਸਲ ਸਾਈਨਾਮਾਈਡ ਇੰਡੀਆ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉੱਪਰ ਦੱਸੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾ ਤਾਂ ਬੇਕਾਬੂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਵਾਈ 'ਤੇ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਏਗੀ ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਡਰੱਗ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਸੁਭਾਅ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨਿਪੁੰਨ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਬਾਰੇ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੋਈ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਨਹਿਤ ਅਜਿਹੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਕਾਰਕ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26A ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਮਨਮਾਨੀ ਦੇ ਤੱਤ ਨੂੰ ਹਟਾਉਂਦੇ ਹਨ।

19. ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 226 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 32 ਅਧੀਨ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਉਪਾਅ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਅੱਗੇ

ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਡਰੱਗਜ਼

OTHERS (*Bakesh Kumar Jain J.*)

ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ, ਕੇਂਦਰੀ ਡਰੱਗ ਲੈਬਾਰਟਰੀ ਅਤੇ ਡਰੱਗ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਦਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਵੰਡ ਆਦਿ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਰਜ ਕਰੇ, ਡੀਟੀਏਬੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਡਰੱਗ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਨਿਆਂਇਕ ਸਮੀਖਿਆ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਸਮੱਗਰੀ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਢੁਕਵੀਂ ਅਤੇ ਅਨੁਕੂਲ ਸੀ। ਮੁੱਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਸੱਤਾ ਦੀ ਮਨਮਾਨੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(9) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਅੰਸ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਮਾੜਾ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਸੀਆਈਪੀਐਲਏ ਲਿਮਟਿਡ, ਖੇਤਰੀ ਦਫਤਰ, 106/ਏ, ਅੱਲਾਪੱਕਮ ਮੇਨ ਰੋਡ, ਅੱਲਾਪੱਕਮ, ਚੇਨਈ 600 116, ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਰਾਸ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਡਿਪੂ ਮੈਨੇਜਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ, ਸਕੱਤਰ, ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਐਫ ਡੀ ਏ ਭਵਨ, ਆਈ ਟੀ ਓ ਕੋਟਲਾ ਰੋਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ-110 002 ਅਤੇ ਹੋਰ ਦੁਆਰਾ ²।

(10) ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, 10.02.2011 ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਡਰੱਗ ਫਿਨਾਇਲਪ੍ਰੋਪੈਨੋਲਾਮਾਈਨ (ਛੋਟੇ "ਪੀਪੀਏ" ਲਈ), ਇੱਕ ਸਿੰਥੈਟਿਕ ਸਿਮਪੋਥੇਮਿਮੇਟਿਕ ਅਮੀਨ ਜੋ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖੰਘ ਅਤੇ ਜ਼ੁਕਾਮ ਦੀਆਂ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਨੱਕ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਾਹ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਪੀਪੀਏ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਜੋਖਮਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਵਿਕਲਪ ਉਪਲਬਧ ਹਨ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਪਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਾਬੰਦੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਡਰੱਗਜ਼ ਟੈਕਨੀਕਲ ਐਡਵਾਈਜ਼ਰੀ ਬੋਰਡ (ਛੋਟੇ "ਡੀਟੀਏਬੀ" ਲਈ) ਅਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ (ਛੋਟੇ "ਡੀਸੀਸੀ" ਲਈ) ਦੀ ਸਲਾਹ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਚਰਚਾ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ:-

"65. ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ, ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ, ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਅਗਲਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ

ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਲਈ ਉਸ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਕਰਨ, ਨਿਰਮਾਣ ਆਦਿ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਨਾਲ

ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ, "ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਆਇ (ਭਾਵ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਅਧਿਆਇ-IV), ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਵੀ ਡਰੱਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੀ ਇਲਾਜ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਤਾਂ, ਉਹ ਸਰਕਾਰ, ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ, ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ, ਪ੍ਰਤਿਬੰਧਿਤ ਜਾਂ ਮਨਾਹੀ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

66. ਸਲਾਹਕਾਰ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਤੇ ਡੀਟੀਏਬੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡਰੱਗ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੈ, ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੀ.ਪੀ.ਏ. ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਿਸਟੋਪਿਕ ਲੈਬਾਰਟਰੀਜ਼ (ਪ੍ਰਾਇਵੇਟ) ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਡਾ.ਪ੍ਰੇਮ ਗੁਪਤਾ (1994 Supp (1) SCC 160) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ। ਉਕਤ ਕੇਸ ਦੇ ਪੈਰਾ 19 ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

"19. ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਵਿਦਵਤਾ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸਾਨੂੰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਐਨਾਂ ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰੀ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਬੋਰਡ ਅਤੇ ਡੀਸੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਸਲਾਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ।"

67. AIR 2001 ਦਿੱਲੀ 326 = CDJ 2000 DHC 1111 (E.Merck India Limited ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ) ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:

"18. ਅਜਿਹੀ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 26-ਏ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ: (i) ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ; (ii) ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ: (a) ਮਨੁੱਖਾਂ ਅਤੇ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ ਜੋਖਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਜਾਂ (b) ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ; ਜਾਂ (c) ਇਸ ਵਿੱਚ

OTHERS (*Rakesh Kumar Jain, J.*)

ਸਮੱਗਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; (iii) ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ।"

68. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਅਨੁਪਾਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਕਿ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26-ਏ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਡੀਟੀਏਬੀ ਅਤੇ ਡੀਸੀਸੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਹਰ ਸਲਾਹ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਸਮੁੱਚੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਘੋਖ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਸਾਹਮਣੇ ਆਵੇਗਾ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਡੀ.ਟੀ.ਏ.ਬੀ. ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕੇਵਲ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਰਾਇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5(2) ਅਤੇ 5(5) ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਮਾਹਿਰ ਸੰਸਥਾ ਤੋਂ ਲੋੜੀਂਦੀ ਸਲਾਹ ਲਏ ਬਿਨਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਇਹ ਮੰਨਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਸੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਵਾਈ ਦਾ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸਦੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਮੱਗਰੀ ਅਤੇ ਇੰਨੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਉਪਚਾਰਕ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਜਾਂ ਉਚਿਤ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕੇਵਲ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਡੀਟੀਏਬੀ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸਲਾਹਕਾਰ ਸੰਸਥਾ ਹੈ।"

(11) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਡੀਟੀਏਬੀ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਤਕਨੀਕੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹੋਰ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ, ਐਕਟ ਦਾ ਸੈਕਸ਼ਨ 7 ਡੀਸੀਸੀ ਦੇ ਗਠਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਫਰਜ਼ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਡੀਟੀਏਬੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰਤਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਮਲੇ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇਣਾ ਹੈ।

(12) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਡੀਸੀਸੀ ਦੀ 46 ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ 12/13-11-2013 ਨੂੰ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਈ ਸੀ।

ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣਾ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ, ਏਜੰਡਾ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਪਰੋਕਤ ਮੀਟਿੰਗ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਏਜੰਡਾ ਆਈਟਮ ਨੰ. 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲੋਕ ਸਭਾ ਦੀ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ

ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਗਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਬਾਰੇ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਭਲਾਈ ਮੰਤਰਾਲੇ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਹੈ। ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਦਵਾਈ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਅਤੇ ਪਸ਼ੂ ਚਿਕਿਤਸਾ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਲਈ ਡਾਕਟਰੀ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਜ਼ਰੂਰੀ ਦਵਾਈ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਰਪੂਰ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ, ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਹਾਈਪੋ ਟੈਂਨੀਸਿਟੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਰੂਲਜ਼, 1945 ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ H ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਸਖੇ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਦੀ ਥੋਕ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਿੰਗਲ ਯੂਨਿਟ ਬਲਿਸਟ ਪੈਕ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸੀਨ ਦੇ ਟੀਕੇ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦੀ ਬੇਰਹਿਮੀ ਐਕਟ, 1960 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਾਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਾਰਾ 11(1) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਸੇਵਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਜਾਨਵਰ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਲੈਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਹੈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿਸਾਨਾਂ ਜਾਂ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਦਫ਼ਤਰ ਡੀਸੀਜੀ (ਆਈ) ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਰਾਜ ਦੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਡਰੱਗ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਕੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਜਾਂ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਲਿਖਿਆ ਸੀ। ਸੰਭਾਵਿਤ ਛੁਪਣਗਾਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਜਿਹੀ ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਡਰੱਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਸੋਧੇ ਹੋਏ ਦੰਡ ਪ੍ਰਬੰਧ ਅਜਿਹੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸਯੋਗ ਅਤੇ ਗੈਰ-ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਜਾਂ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀ ਇਸ ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ

ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਅੰਤਰਰਾਜੀ ਤਾਲਮੇਲ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 20 ਜੁਲਾਈ, 2012 ਨੂੰ ਹੋਈ 44 ਵੀਂ ਡੀਸੀਸੀ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ:-

“ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਜ਼ੋਰਾਂ-ਸ਼ੋਰਾਂ ਨਾਲ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਹੁਣ ਅਤੇ ਫਿਰ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਡਰੱਗ ਬਿਨਾਂ ਲੇਬਲ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲੇਬਲ ਵਾਲੇ ਪੈਕ ਵਜੋਂ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਯੂਪੀ, ਦਿੱਲੀ ਵਰਗੇ ਕਈ ਰਾਜਾਂ ਨੇ ਖੁਫੀਆ ਸੂਚਨਾਵਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਟਾਕ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਗੁਪਤ ਚੈਨਲਾਂ ਰਾਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਲਗਾਤਾਰ ਨਿਗਰਾਨੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ (ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ) ਸਿਰਫ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੈਨਲਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜਨ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਵੇਚਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ।”

ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਫਿਰ ਤੋਂ ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣਨ ਲਈ ਕਿ ਸਬੰਧਤ ਰਾਜ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹੋਰ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਗੁਪਤ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਮੋੜ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ।”

(13) ਉਪਰੋਕਤ ਏਜੰਡਾ ਨੰਬਰ 1 'ਤੇ ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ. ਦੀਆਂ ਸਿਫਾਰਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

“ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਵਰਤਣ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਿਰਮਾਣ ਇੱਕ ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਹੈ। ਡੇਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਆਦਿ ਲਈ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਡਰੱਗ ਕੰਟਰੋਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਡਰੱਗ ਨੂੰ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੂਜੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਹੈ ਬਿਨਾਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਗਲਤ ਲੇਬਲ ਵਾਲੇ ਪੈਕ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਕਈ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰਾਹੀਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੀ ਖੁਫੀਆ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਖ਼ਤ ਉਪਾਵਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਚੈਨਲਾਂ ਵੱਲ ਮੋੜਿਆ ਜਾਵੇ।

ਡੀਸੀਸੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੇ

ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਿਰਫ ਸਰਗਰਮ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ। ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਫਾਰਮੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾ।"

(14) ਡੀਟੀਏਬੀ ਨੇ 25.11.2013 ਨੂੰ ਆਪਣੀ 65 ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਏਜੰਡਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਉਸੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਸੰਦਰਭ ਲਈ, ਏਜੰਡਾ ਨੰਬਰ 4 ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੁਬਾਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:-

ਦੁਧਾਰੂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਡੋਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ।

ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਡੋਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਦੁੱਧ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਲਗਾਤਾਰ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਗਾਵਾਂ ਅਤੇ ਮੱਝਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਖਪਤਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਮਾੜੇ ਪ੍ਰਭਾਵਾਂ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨੇ ਉਠਾਇਆ। ਮੇਨਕਾ ਗਾਂਧੀ, ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ, ਲੋਕ ਸਭਾ। ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਦਵਾਈ ਦੀ ਡਾਕਟਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ, ਜਨਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਹਾਈਪੋ ਟੋਨੀਸਿਟੀ ਨੂੰ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਬਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਪਲਬਧਤਾ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ।

ਡਰੱਗਜ਼ ਅਤੇ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਨਿਯਮ, 1945 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸੂਚੀ H ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਵਾਈ ਸਿਰਫ ਰਜਿਸਟਰਡ ਮੈਡੀਕਲ ਪ੍ਰੈਕਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਨੁਸਖੇ 'ਤੇ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਦੀ ਥੋਕ ਵਿਕਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ, ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਇੰਜੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਿੰਗਲ ਯੂਨਿਟ ਬਲੈਸਟਰ ਪੈਕ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਕਿਸਾਨਾਂ ਜਾਂ ਡੋਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਪਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਡੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਇਸ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੋਰਮਾਂ 'ਤੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ ਗੁਪਤ ਗਤੀਵਿਧੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਡਰੱਗ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਹੈ।

12 ਅਤੇ 13 ਨਵੰਬਰ, 2013 ਨੂੰ ਹੋਈ ਡਰੱਗਜ਼ ਸਲਾਹਕਾਰ ਕਮੇਟੀ ਦੀ 46 ਵੀਂ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਟੀਕੇ ਦੇ

OTHERS (*Rakesh Kumar Jain, J.*)

ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇ। ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਕਾਸਮੈਟਿਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਇਸ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਕੇਵਲ ਮਨੁੱਖੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਫਾਰਮੂਲੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਗੇ।

ਪਸੂ ਪਾਲਣ, ਡੋਅਰੀ ਅਤੇ ਮੱਛੀ ਪਾਲਣ ਵਿਭਾਗ, ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਮੰਤਰਾਲੇ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਰਾਏ ਮੰਗੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੇ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪਸੂਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਗਰੱਭਸਥ ਸ਼ੀਸੂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ, ਪਲੈਸੈਂਟਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਡਰੱਗ ਦੀ ਉਪਚਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਦਵਾਈ ਪਸੂਆਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਵਰਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਆਈ.ਵੀ.ਆਰ.ਆਈ. ਤੋਂ ਡਾ. ਏ.ਕੇ.ਤਿਵਾਰੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਵੈਟਰਨਰੀ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਵਿੱਚ ਦਵਾਈ ਦੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਮਨਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ।

ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਡੀਟੀਏਬੀ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਦਵਾਈ ਦੀ ਇਲਾਜ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਰਤੋਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਇਸਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਨੇ ਇਸ ਸੁਝਾਅ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਬਲਕ ਡਰੱਗ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਸਿਰਫ ਫਾਰਮੂਲੇ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸਸ਼ੁਦਾ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿਰਿਆਸ਼ੀਲ ਫਾਰਮਾਸਿਊਟੀਕਲ ਡਰੱਗ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਵੈਟਰਨਰੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਬਣਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮੂਲੇ ਸਿਰਫ ਪਸੂ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੇਚੇ ਜਾਣ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਾਜ ਦੇ ਡਰੱਗਜ਼ ਕੰਟਰੋਲਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਗੁਪਤ ਟਿਕਾਣਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਅਤੇ ਛਾਪੇਮਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਡਰੱਗ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧੀਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸਖ਼ਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(15) ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਦੀ ਸਲਾਹ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਡੀ.ਸੀ.ਸੀ ਅਤੇ ਡੀਟੀਏਬੀ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਸੀਆਈਪੀਐਲਏ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਰਗਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਲਾਹ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। PPA 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਓ।

(16) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ, ਸਾਰੀਆਂ ਸਮੱਗਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਡਰੱਗ ਆਕਸੀਟੋਸਿਨ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ

ਉਪਚਾਰਕ ਵਰਤੋਂ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪਬੰਧ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਫਾਰਮੂਲੇ/ਟੀਕੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਨੂੰ ਆਕਸੀਟੇਸ਼ਨ ਦੇ API ਦੀ ਵਿਕਰੀ/ਸਪਲਾਈ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(17) ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 26 ਦੇ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸ਼ਬਦ “ਜਾਂ” ਹੈ ਨਾ ਕਿ “ਅਤੇ” ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜੋਖਮ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖਾਂ ਜਾਂ ਜਾਨਵਰਾਂ ਲਈ “ਜਾਂ” ਉਸ ਦਵਾਈ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਉਪਚਾਰਕ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਜਿਹੀ ਦਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਸਮੈਟਿਕ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ, ਵਿਕਰੀ ਜਾਂ ਵੰਡ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਜਾਂ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

(18) ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਦੁਧਾਰੂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਤੋਂ ਪਸ਼ੂਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਲਈ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਖਤਰੇ ਬਾਰੇ ਵਿਸਥਾਰ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਡੋਅਰੀ ਮਾਲਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦੁੱਧ ਦੀ ਪੈਦਾਵਾਰ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਚਿੰਤਾਜਨਕ ਦਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਚਿਕਿਤਸਕ ਮੁੱਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੇਬਰ ਨੂੰ ਜੋੜਨਾ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣਾ, ਜਣੇਪੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਖੂਨ ਵਹਿਣ ਅਤੇ ਗਰਭਾਸ਼ਯ ਹਾਈਪੋ ਟੋਨੀਸਿਟੀ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪਲੈਸੈਂਟਾ ਆਦਿ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਦੂਜੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਲਕ ਡਰੱਗ (ਏਪੀਆਈ) ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਡਰੱਗ ਫਾਰਮੂਲੇ/ਟੀਕੇ ਤੱਕ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ, ਏਪੀਆਈ ਦੇ ਥੋਕ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(19) ਇਸ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਕੋਣ ਤੋਂ ਦੇਖੀਏ ਤਾਂ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗਲਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(20) ਕੋਈ ਖਰਚਾ ਨਹੀਂ।

ਸ਼ੁਬਰਿਤ ਕੌਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

M/S NARANG MEDICAL STORE v. UNION OF INDIA
AND
OTHERS(*Rakesh Kumar Jain, J.*)

15

ਡੋਲਮਿਨ